

1 Timoti Polokafo Timoti ya lufuwa hana apito i fulo edaibo ha

Homu Ha

Timoti ya Esia ebalokati we neto, melafo ya Giliki we ido olafo ya Yuda wena nebo ne. Feti minabo, ya Polo eba nedo-nedo monibo hamena loiti (2) yalo ya emo numunatinadoka lo fedoto, Timoti wa edoto ya ane li faka lanaibo we minanaiye, loto ilimito uto, loitiwagi ya maina moniti mono onona liye. (Aposolo 16:1-3) Aliga Polokafo Timoti ya Yesu holi hikito muwabo wenina Efesusi numudo minabo ya hiyaba o betinaiye, loto ononawa analo moloto, Masedonia mikalo uto, yalo minoto, mono wenina hiyaba o betinaibo mona yagunu Timoti ya ha ma lomunowe, loto lufuwa me ya i fulo edaibo ne.

Lo oloto molaibo ha

¹⁻²Aiyo, mono hipane ona Timotiyo, nemo Polo, Kilisto Yesu aposolola ya lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao. Nomude li waibo we Goti ido hiyabala o minonibo we Kilisto Yesu ya aposolo ononawa linane, loto anelo molaito li-li o minowe.

Metefo Gotidokati ido Wenabate Kilisto Yesudokati ya aifa li dowa lo ledaibo mona ido milumate holibo mona ido you amena mona ya hemodoka mino hedanaiye.

Sugi ha muki ya li fulanubo ha

³ Ena homu ya nemo Masedonia mikalo unowe, loto haka lito Efesusi numudo minoto, wenina malekamasi ha mono eito sugi idafa api itibiyabo wenina ya feto ladámiло, loto auba ito lobiyo, loto lohomobo yama feto feyo. ⁴ Wenina ya ifaga loti awatinafo-holofatina hitoti hulitina-hulitina loti loyoilumu o minabo mona yamo Goti holi hikito muti houba-naba o edabo mona ya li oloto piyámiye. E'e, aya mona molabo yamo feito nefé, mafato nefé? loti aifa ha lo yaleka-meleka o minabo mona li oloto pinako, feto feyámilo, loto auba ito lobiyo.

⁵ Feto loto lobiyageto, ya holiti lutina-hatina hiluwa libo ya minoti, Goti nomunalo ha utelo minámiye, loti lutina-hatina dowa lotoko minoti, hatina mako holi hikito mu minoti, ya feti wenina muki lutina-hatina binae, loto holito ya lobiyo.

⁶ Wenina malekamasi aya monawa ya ta loti u aifa ha li oloto piti loyoilumu oti ⁷ Gotikafo lo molaibo ha api itibinubo we minanune, loti holiyafa, ido hawa yagi ido monawa yagi auba iti lo oloto molabo ya holife fe ladámae.

⁸ Holife fe ladámafa, ido Goti lo molaibo ha ya ha dowa ne, loto holiyone. Ido hawa ya wenina holife fe loti holiti ononala fefe loti linabó ya moda dowa lanogolaiye, loto holiyone. ⁹ Lo molaibo hawa ya wenina monatina fefe libo wenina yagunu ladámiye. E'e, wenina ha holiti holiyámoti oti hopa mona moloti moniyabo wenina, Goti metina muti nosámibo mona molabo wenina, Goti fele monala molámoti, mikaleka monako molabo wenina, otinafo metinafo hofo beti fuliyabo wenina, ido eito wenina hofo

beti fuliyabo wenina, ¹⁰ hopa li unabo wenina, Sodomu wenina monatina molabo wenina, wenina ma ugele liti nalalo houba-naba onodo fulo betiti meina liyabo wenina, ha sugi labo wenina, ha sugi lo minoti ya hawa li auba iti li ona ne, loti Goti huliya labo wenina, ido mona malekama ha mono hula uwolafo nebo mona yaidana o molabo wenina, aya wenina yagunu hawa lo molaibo ne, loto holiyone.

¹¹ Ha mono hulawa ya dowa holi minomo wibo we Goti hala ukuwa dowa lamena aibo ya lo oloto biyo, loto ononawa numibo ne.

Yesukafo Polo lifimala li fuloto mono onona muibo ha

¹² Ena Wenabate Kilisto Yesukafo li auba i nedoto, ononawa moda fefe loto linane, loto mono onona numibo yagunu siyane, lalowe, loto lomu minowe. ¹³ Homu ya nemo hamana hito ha nosámibo lo edoto ya uwonefo ne, loto holi hikito muwabo wenina ya hofo betito hena ha naba biyobo yama mono ya holife fe loto holi hiki ladámoma nenako, yagunu milumane holito, ¹⁴ Wenaba aifa li dowa lo ledaibo monala ya ito yoto weune-lune-haneu faitoto leki nedaido ya Kilisto Yesu holi hikitoto lune-hane muwobo mona ya numiye.

¹⁵ Ena Kilisto Yesukafo nosámibo mona molabo wenina ya li nomudina wanowe, loto mikalo lumiye, loti labo ha ya ha ona neboma ya wenina muki holi hikitanabo ya moda fefe lanaibo ne. Ido nemo ya nosámibo mona molabo wenina muki ya li fulo betito, nosa naba ámibo mona ya molobo ne. ¹⁶ Feito minofa, ido Yesu Kilisto

hamena fana li you lo ledaibo monala ya wenina muki li oloto pi binowe, loto ya lifima liyabo wenina homu we nemo milumane holibo yama aifa holámiye. E'e, wenina aliga ya monawa nemodoka molaibo ya wati, ayaidana oti holi hikito muti nomudina hofawa minowa-minowa oti minanae, loto feto fe numibo ne.

¹⁷ Ena wenina, idafa-adafa muki-muki hiyaba o ledo minowa-minowa omo yonaibo hiyabate we wehudi, fuliyámanaibo we, wa edámonibo we, Goti mako yama huliya naba ido lamenala ya li faka lo edomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Onae.

Nosámibo mona li fuloto, holi hikitoto mono onona auba ito liyo, loto lomuibo ha

¹⁸ Ena mono hipane Timotiyo, homu hemogunu polofeti ha labo yama hane ki minoto, ha auba ito lufuwa me ya i fulo hedowe. Wao. Hemo ya hawa yamagunu haka ki minoto, wenina masi auba iti lowa fina fiyabo yamaidana oto mono onona ya auba ito dowa liyo. ¹⁹ Feto feyanibo, ya holi hikito muto, Goti nomunalo ha unelo minámiye, loto luka-haka dowa lotoko minanibo mona ya wato hiyaba otoko ononawa ya li mino. Wenina malekamasi monawa fulitoti, holi hikitabo mona ya metina muwabo wenina ya sipi lekibo yaidana oti minae. ²⁰ Ayau yati Himeneusite Alekisadate loiti ya Goti hamana hofa hiyámanaibo mona ya api itibinune, loto Satani anau fulowe.

2

Wenina muki yagunu holito Goti lomunubo ha

¹ Ena nemo homu ha ma haka lito feto loto lohomowe. Wenina muki yagunu holito adina li faka lo, loto Goti ha auba ito lomuto, dowae, lalowe, loto ebola lokelo. ² Ido leimo holoto you loto minoto, Goti fele monala muki ya meyalo mologeto, wenina malekamasi monawa dowa wanae, loto hiyaba o ledabo we wenaba ido hafuwalo we muki ya lutina-hatina li dowa lo betiyo, loto Goti lomuwokelo. ³ Yaidana mona ya fefe libo ne, loto li nomude waibo we Goti ya dowa loto waiye. ⁴ Emokafo wenina muki li nomudina wa oto ya ha ona hula holife loti holi hikitanabo ya dowa lanaiye, loto auba ito holibo ne.

⁵ Goti ya mako ne. Ido lemo wenina yagi emo yagi uwolafo-uwolafo minogeto, ya we mako Kilisto Yesu ya lusaku we makoko ne. ⁶ Emo yakafo wenina muki nalau minonibo yagunu meina fito wina ledanowe, loto oto moloto aibo mona ya fulitoto fuliye. Ido hawa ukuwa oloto pibo hamena ne, loto Gotikafo lo oloto pito upatiye. ⁷ Ido hawa ya lo oloto bi-bi oto moninane, loto nemo aposolo ononalalo fulo nedaiibo, ya eito feka wenina minado ya uto, ha ona hula holi hikitanabo ha api itibiyo, loto fulo nedaiibo ne. Hawa lobo ya sugi ladámowe. E'e, ha ona lowe.

⁸ Feito wemoli ya eba nedo-nedo Goti lomunabo, ya sebatina hala-kala lito moliya finabo mona minámageto, utina-weudina-lutina-hatina hiluwa lotoko minoti, adina sino loti lomunae, loto holiyowe.

Wenipa mona dowa molanabo ya ekenitina ona hula nebo ha

⁹ Ido ayaidana oti wenipa ya ekeni linune, loti holinabo ya hatina kifefe loti, ogofuto fefe lanaibo idafako ya linae, loto holiyowe. Wenina dowa wa ledanae, loti ya manadina opala ya li lufuwa-afuwa iti, ekeni pana-pana hibo idafa, pesekugi utinalo owogi idafa-adafa yaidana meinala naba-naba labo-labo idafa ya li golámilo. ¹⁰ E'e, monolo minone, lanabo wenipa yasi onona dowa liti mona dowa molanabo ya ekenitina ona hula ya ne.

¹¹⁻¹² Wenipa yasi wemoli api-napi itibiti li akaima o betiyámoti, holoti lumuti minoti, ha hedámoti, hatina kifefe loti ha holilo, loto auba ito lobiyowe. ¹³ Ya nedafaito ne? Adamu ya homu li oloto pito, aliga Ifi ya li oloto pibo ne. ¹⁴ Ido Adamu ya Satanikafo hola iyámíbo nefá, ido wena ya hola ito, ha holito holámoto aibo mona meyalo molaima nenako, yagunu wenipa ya holoti lumuti minalo, loto lobiyowe. ¹⁵ Ido wenipa hatina kifefe loti mona dowa moloti, holi hikitoti lutina-hatina biti, fele mona molo-molo anabo ya olufotina hedanabo ya li nomudina wanaiye.

3

Mono hiyaba we hatina

¹ Ena ma yasi mono hiyaba we bulinune, loti holiyabo we ya onona hula yagunu holiyae, loti lo-lo abo ha ya moda ha ona lo-lo abo ne. ² Yagunu mono hiyaba we monatina ya feti molanae: Ha utinalo minámageto minoti, wena makoko liti, utina-lutina-hatina wati hiyaba oti, hatina dowa

kiti, monatina fefe lanaibo moloti, aifa li dowa lo ledaibo mona moloti, mono ha ogofuti api-napi itibinabo ne. ³ Ido no noti lutina-hatina u hopa anaibo mona molámoti, fina-kona fiyámoti you amena mona moloti, moliya yagi fiyámoti, ido hefana-afana yagunu holámoti minanae. ⁴ Feti minanabo, ya holoti hatina kifefe loti eimotina olodinafo, olufotina, idafa-adafatina, muki ya hiyaba dowa o betiyato, olufotina yasi hulitina li faka loti, ha lanado muki ya meyalo molanae. ⁵ Moda holafe? We ma eimola olonafo, olufola, idafa-adafala hiyaba dowa o betiyámanaibo we yakafo igaidana oto Goti monolo nuba o-o abo weninala ya hiyaba o betinaiye? Moda ogofuwámanaibo ne.

⁶ Ido hamena foumako holi hikitabo we ya mono hiyaba we buli betiyatoma, ya eimotina hulitina yagunu ito yoti holiyato, Gotikafo hamade hi-hi aibo we Satani ya lifima ha liwilato muibo yaidana oto bitanaiye, loti ya buli betiyámilo. ⁷ Ido we ma mono hiyaba we buli edanune, lanabo, ya mono holámabo wenina yasi monala nosámibo wati ya hamana hiyato, ulalo holinaibo yakafo li Satani helefulau lou edotanaiye, loti feka minabo wenina yasi dowa loti wa betiyabo we yako buli betilo.

Mono houba-naba wenina hatina

⁸ Ena mono houba-naba we ya ayaidana oti wenina nomudinalo ya monatina fefe libo we, holoti hatina kifefe loti minoti, wetinauti ha loiti ladámoti, no waini naba ya no holámoti, hefana-huwamena wa lalo molámoti, ⁹ Goti nomunalo ha utelo ma minámiye, loti lutina-hatina hiluwa

lotoko minoti ha mono hula li oloto pi lumibo ya holi hikitoti holinae. ¹⁰ Wewa monatina ya homu wafefe loti wa hulato, ya monatina fefe loto minomo yoitoma, ya mono houba-naba onodo ya fulo betilo.

¹¹ Ido wenipama ya ayaidana oti wenina nomudinalo ya monatina fefe libo wena, holoti hatina kifefe loti minoti, wenina hamadina hiyámoti, utina-lutina-hatina wati hiyaba oti, ononatina monatina muki ya u fefe lotiko molanae.

¹² Ido mono houba-naba we yasi wena makoko liti, olodinafo, olufotina, idafa-adafatina, muki ya hiyaba dowa o betinae. ¹³ Feto fe minoti ya mono ononatina linabo u dowa loto unaibo ya hulitina dowa molato, Kilisto Yesudoka holi hikito munabo ha lobi-lobi anabo ya watageto lobinigilae.

Goti monala ona hula ya Yesudoka lilibibo ha

¹⁴⁻¹⁵ Ena nemo hemodoka aloko anowe, loto holofa, ido idafa makafo hanune sitageto minanofemo? loto holito ya Goti weninala minonibo monate holife fe lanane, loto homu lufawa me ya i fulo hedowe. Aya weninala ya hofawa minowa-minowa aibo we Goti weninala mau minonibo ya ha ona hula litumala ido mona lufawa ya minone. ¹⁶ Goti monala ona hula ya homu faluku aibo nefä, onesa li oloto pito Yesudoka lilibibo ya idafa naba-naba ona hula ne, loto holiyonibo ha ya feito ne:

Emo ya u wenina yaidana oto ulagi oloto pito,
Weunakafo monala fefe libo yagunu lo
oloto pito, enisole yasi wa edato, hala
ukuwa ya eito feka wenina lo oloto biyato,

mika onuwa-asumaugi wenina holi hikito muwato, okulumā lamenau ya liwila oto ilimito yoiye.

4

Wenina masi ha sugi loti mono ha li hopaitan-abo ha

¹ Ena Weuna ya feto loto lo oloto pito libo, Minomo yoto aliga ya wenina malekaloka holi hikito muwabo monatina ya fulitoti, nosámibo yawala weuna himiwela yasi hotina iti api itibiyabo ha ya holiti uti sugi mono lanagu yau u kelanigilae. ² Ido sugi monowa ya monona loiti iyabo wenina, eimotina lutina-hatina ya wenina idafa soku hiti ludibo yamaidana oti minoti ya Goti nomunalo ha utelo ne, loti holiyámabo wenina yasi ha sugi feto loti lobiyabo, ³ Hemotina we wena mofu molámilo, loti, ido wetina-idafa malekama moi iti minalo, loti lo fukoti lobi minae. Feto lo minafa, ido wetina-idafawa ya Gotikafo li oloto pibo, wenina ha ona hula holifefe loti holiti, holi hikito muwabo wenina yasi liti, dowae, lalowe, loti lomuti ya nanae, loto li oloto pibo ne. ⁴⁻⁵ Moda holafe? Gotidokati oloto pibo idafa-adafa muki ya dowa loto yako oloto pima nenako, yagunu dowae, lalowe, loto lomuto linubo yama Goti libo ha yagi ido lomuwonibo ha yagi ya li fele lotainako, loto moi inubo ma minámiye.

Kilsto houba-nabala wenina dowa ya mona molanabo ha

⁶ Hawa ya mono weninate lo oloto binanibo ya Kilisto Yesu houba-nabala we dowa minanane.

Feito minageto ya ha mono dowa holi hikitoto api itibiyonibo ha hololomo yowanibo yakafo weuga-luka-haka auba i hedanogolaiye. ⁷ Ido ifaga ya Gotidokati minámiye. E'e, aifa mikaleka ha wena kilofo-akilofo lanabo yamaidana oto nebo ha ya meka mu itoto, Goti monala yako molanowe, loto uka-weuga-luka-haka li hototo mino. ⁸ Ute etuwa li hototo moniyonibo ya dowa nefä, ido Goti monalalo ute-weude-lute-hate li hototo moninubo yakafo onesa hamenalo yagi ido aliga hamenalo yagi moda mino holimo yowonibo mona li oloto pi lumibo yagunu dowa idafa lama ne. ⁹ Ha ya ona hula nenako, yagunu wenina muki li lutinau molatoma ya dowa lanogolaiye. ¹⁰ Hofawa minowa-minowa aibo we Goti yakafo li nomude wanaibo ne, loto holi hikito muto hiyabala omo yowonima nenako, ononala auba ito gedoto li-li o minone. Emo ya wenina muki li nomudina waibo we nefä, ido holi hikito muwonibo wenina ya oto yoto li nomude waibo we ne.

¹¹ Hawa ya wenina muki meyalo molalo, loto auba ito lobito, api itibiyo. ¹² Ena hemo ya we hofawe minanibo yagunu wenina masi eleka fi numutanae, loto ya ha lanibo, mona molanibo, luka-haka biyanibo, holi hikitanibo, luka hiluwa lotoko minanibo, muki ya holi hikitabo wenina wa nedoti ayaidana feyanae, loto feito itibiyo. ¹³ Goti hala hitoto lobito, ha mono monawa lo oloto bito, mona dowa api itibiyonibo monalo ya luka-haka auba ito moloto feito nemo hiyabane o mino. ¹⁴ Homu ya mono hiyaba we yasi mangalo adinagunu liyabo hamenalo ya polofeti ha

ma hemogunu lo oloto pidoma ya mono ononala linanibo auba humibo yama waito edámoto, ononawa moda auba ito li mino. ¹⁵ Wenina muki yasi mono monaka yoimo wibo ya wanae, loto idafawa muki lohomodo ya luka-haka fulo yaloko aito li hototo mino. ¹⁶ Heimoka uka-weuga-luka-haka ido ha mono api itibiyano ya wato hiyaba oto li hikito mino. Feto feyananibo yakafu heimoka li nomuga wanaibo, ido ha lanibo holiyabo wenina yagi li nomudina wanaibo ne.

5

Goti weninala muki ya weninate ona hula minabo ha

¹ Ena we kilofo ma monala yagunu ha lomunowe, lananibo ya ha auba ito lomuwámo. E'e, menefo ne, loto you loto lomuwo. Ido wemoli hipapa yagi yanefo-unanefo ne, loto mona dowá molo biyo. ² Ido wena kilofo-akilofo ayaidana oto onefo-motao, loto, ido wenipa olipa ya nemonane-motao, loto uka-weuga-luka-haka hiluwa lotoko minoto mona dowá molo biyo.

Wena-hiyona hiyaba o betinubo ha

³ Ena wena-hiyona eimotinako minabo ya dowá loti hiyaba o betilo, loto lobiyó. ⁴ Ido wena-hiyona ma ya olufotina ouwametina-mota minanabo ya mono ononatina homu onona ya eimotina numunatinau yau otinafo metinafo awatinafo-mota yasi homu yoimaloka fe betiyadoma ya holiti, lifima liwila oti binabo, ya Gotikafo wa betito holi dowá lanogolaiye, loto auba ito lobito api itibiyo.

⁵ Ido wena-hiyona ona, eimolako nebo yakafo Goti yagunu holito hiyaba o edoto ya leda lunaga lomutoko minoto, ane li faka lo, loto lomuibo ne.

⁶ Feito nefá, ido wena-hiyona ma yasi eimotina utina yagunuko holiti moni minanabo ya nomudina hofawa minafa, ido moda fuliti lilitabo yamaidana oti ya minae. ⁷ Ha utinalo minámageto minanae, loto hawa ya auba ito lobiyó.

⁸ Ido ma yasi eimotina weninatina hiyaba o betiyámoti, ido aya weninatinawa yauti otinafo, metinafo, olodinafo, olufotina ya ito yoti hiyaba dowa o betiyámabo wenina ya holi hikitabo mona metina mutiti, holi hiki ladámabo wenina ya li fulo betiti nosa naba ámibo mona ya molo minae.

⁹⁻¹⁰ Ena wena-hiyona ma ya melegetina sikisiti (60) li fulabo wena-hiyona, wadinafo makoloko minoti, mona dowa molomo yowabo wena minae, loti monatina wafefe loti wa edabo wenina yasi lo betiyabo, ya olufotina hiyaba dowa o betiti, wenega wenina aifa li dowa lo betiti, Goti fele weninala houba-naba o betiti, hena ma utinalo nebo wenina adina li faka lo betiti, mona dowa loto muki yaidana oti molomo yowabo wena-hiyona yaidanako hulitina iyalo.

¹¹ Hulitina feti inafa, ido hofa-wena-hiyona yasi hulite iyo, lanabo ya, E'e, lobilo. Yaidana wenawa ya we magunu holiti, Kilisto yako holi umadokati ya we ma unune, loti ¹² homu ha laboma fulitabo yagunu ya lifima ha utinalo nebo ne. ¹³ Feti minoti, ya onona liyámoti, aifa u yau meu oti moni minabo yako minámiye. E'e, aifa ha yagi loti, wenina ma idafa fe molabo lodobe fi yalo melo oti, ladámanabo ha yagi lo-lo abo

ne. ¹⁴ Yagunu hofa-wena-hiyona ya we malo uti, olufo hedoti, weninatina, idafa-adafatina ya hiyaba o betinae, loto hane dowwa loto kiyowe. Feto feyanabo ya uwotefo hamade hinaibo ha wita anaibo ya ma li oloto piyámanogolaiye. ¹⁵ Holafe? Wena-hiyona ma yasi hanu dowwa fulitoti, Satani ege molotabo ne.

¹⁶ Ido holi hikitabo wenipa yasi weninatina yauti wena-hiyona ma minanabo ya eimotina weninatina adina li faka lalo, loto lobiyo. Feto feyato ya monolo nuba o-o abo wenina yasi idafa wena-hiyona binagu yauti liyámato, wena-hiyona ma eimotinako minabo wenipa yako adina li faka lanabo ya hena holámanæ.

Mono hiyaba we adina li faka loto meina dowwa binubo ha

¹⁷ Ena mono hiyaba we ononawa dowwa liyabo ya hemotina mono holiyabo wenina yasi hulitina li faka loti li dowwa lo betilo. Ido emotina yauti ha mono monawa lobiti, api-napi itibiyabo onona li-li o minabo we ya li dowwa lo betiti meina ya ito yoti bilo. ¹⁸ Aya yagunu ya feto libo,

Bulumakau yakafo suwa witi lala ito lilika i hedageto, ya welalo nala molámilo,
loto ha mono lufuwau (Lo 25:4) ya nebo ne. Ido ha ma ya feto libo,

Onona liyabo wenina yasi meinatina linabo ne,
loto Wenabakafo libo ha (Lu 10:7) ya nebo ne.

¹⁹ Ena we ma mako yakafo hiyaba we ma sigiya lo edanaibo ya holiyámilo. Wenina loitife, ido loitigi-makogi eimotina nomudinagunu wa edabo idafa yagunu wetina mako unaibo ha lo

oloto molanabo yako holilo. ²⁰ Ido masi mona nosámibo molanabo ya malekaloka yagi holi holinae, loti muki nomudinalo li oloto iti ha lobilo.

Mono mona wato hiyaba oto minanubo ha

²¹ Ena Gotite Kilisto Yesute wa molo betibo enisolegi onobatinalo ya feto loto lo auba i homowe. Holiyo. Monawa lohomobo ya heimo hakaloti molo fito feito ne, loto wenina molo yoilumu o biyámo. E'e, hefolama limo itanaiye, loto wato hiyaba o mino. ²² Wenina masi mono onona linae, loto agagunu aloko manadinalo liyámo. Ido wenina masi nosámibo mona molanabo yagi maina molámo. E'e, heimo uka-weugaluka-haka hiluwa lotoko minanaiye, loto wato hiyaba otoko moniyo.

²³ Hemo muluga ogofu oto uka hamena-hamena idafa hiliyanibo yagunu ya aifa no yako námoto, no waini ya hefola efoma yagi no.

²⁴ Ena wenina malekaloka ya monatina nosámibo yagunu lifima ha liwila oti linigilae, loto wa betifefe lone. Feto loto wa betiyoba, ido malekaloka yasi mona nosámibo faluku oti molabo ya lifima ha linabo ya aliga oloto pinogolaiye. ²⁵ Ido ayaidana oti malekama mona dowa molabo ya moda oloto nefä, ido malekama onesa faluku oto nebo ya aliga oloto piyageto wanogolone.

6

Nalalo houba-naba wenina hatina

¹ Ena nalalo houba-naba wenina muki ya feto loto lobiyo: Wenina masi Goti huliya ido ha mono

ya hamana hitanae, loti wenabatina houba-naba o betiti, hulitina li faka lanune, loti auba iti holilo, loto lobiyo. ² Ido wenabatina yauti masi Goti holi hikito muwabo ya mono weninate minae, loti eleka fi biyámilo. E'e, ononatina yawala ya ononawa meinala dowa liyabo we ya Goti holi hikito muwaboma nenako, loti muludina biti lutina-hatina hototi houba-naba o betilo, loto lobiyo.

*Ha ona hula holi fulitoti hefana-huwamena
yagunuko holiyabo wenina u hopa unabo ha*

Hawa muki ya api itibito auba ito lobiyo. ³ Ido ma yasi ha eito ma api itibiti, Wenabate Yesu Kilisto hala ukula holi fulitoti, ha mono mona dowa api lilibibo ya metina munabo, ⁴ ya eimotina utina-hulitina iti yoti, ha ma holife fe ladámoti ya minae. Ha mona yagunu moliya fiti, ha lifima-lifima lanune, loti hopa holiyabo yamo idafa-adafa magunu lutina hofo biti, ilalu huti hamadina hiti, hatina-manadina nosámibo ki biti, ⁵ moliya fi-fi abo wenina yasi lutina-hatina u hopa wito ha ona hula ya lutina-hatinauti fulitoti, Goti hanula ya hefana-huwamena li oloto pinubo hanu ne, loti hatina hopa-napa ki-ki ae.

⁶ Feto loti hatina kiyafa, ido Goti monala molonibo wenina lute-hate li latawa i minogeto ya monate li dowa ona lama lo ledaito dowa minone. ⁷ Mikalo ya huwamenate minámibo oloto piyonibo, minoto fulinubo ya ayaidana oto huwamenate minámibo aifa fulito unune. ⁸ Yagunu ya wete-idafa utelo owo mino ledanaibo ya moda

latawa i minanune. ⁹ Feito minoba, ido wenina masi hefana-huwamena naba wa nanune, loti holinabo wenina ya Satanikafo hepа molo binaigu ya lumu fou loti helefuku unanilae. Feti ya aifa idafa ido li nosámibo o betinaibo idafa wa lalo-talo molabo mona yakafo hofo beti fulinaibo hanudo ya ika o betiyageto u hopa ungilae. ¹⁰ Moda holafe? Hefana-afana ya lutina-hatina muwabo mona yakafo nosámibo mona muki-muki li oloto pibo mona ya ne. Feto neboma nenako, wenina malekamasi hefana-afana yagunu holiyabo, ya holi hikitadokati ika o betito, eimotina weudina-lutina-hatina hasuwala fiti ogofu naba-naba holi minae.

Goti weninala auba ito mona molanubo ha

¹¹ Ido hemo Goti weninala minanibo we ya aya mona muki ya meka muto holi oluloto uto, ya fefe libo mona, Goti monala, holi hikitananibo mona, luka-haka binanibo mona, auba ito mino holinanibo mona, amena moloto holoto minananibo mona yagunu auba ito holito ya molomo yowo. ¹² Feito minoto Goti holi hikito muwanido yati idafa ma ika o nedotanaiye, loto nosámibo mona ya uwonefo ne, loto fina fi mumo uwo. Gotikafo nomuga hofawa minowa-minowa oto minanane, loto weuna fi hedainbo mona yama li hiki loto li mino. Aya mona yagunu wenina muki onobatinalo ya holi hikitanibo ha lo oloto molotanibo ne.

¹³ Ena idafa-adafa muki li nomudina hofawa oloto pi beti-beti aibo we Goti yagi ido Kilisto Yesu eimola monala ya Pontius Pailati lo oloto muibo we Yesu yagi onobatinalo ya auba ito

lohomowe. Holiyo. ¹⁴ Ha mono hula lolumibo ya wenina masi ha nosámibo lo edotanae, loto hawa ya li hopaitámoto, Wenabate Yesu Kilisto oloto pinaibo hamena yagunu holito ya hawa li hikitoto lo oloto moloto hiyabala omo yowo, loto auba ito lohomowe. ¹⁵ Hamenawa ya Gotikafo holi molaidoka oloto pinogolaiye. Ido holi dowa loto minomo wibo we emo ya hiyabate we wenaba mako yako ne. Emo ya hiyaba wehudi muki ya Hiyabatina we Wehuditina minoto, ido wenaba muki ya Wenabatina nebo ne. ¹⁶ Emo yako fuliyámanaibo we, lamenalaloka lo fedámanubo lamenau nebo we, mikaleka wenina wa edámonibo we ya ne. Ido wa edanune, loto feyanubo ya ogofuwámone. Huliya yoiwayo wiwa minoto, aubala minowa-minowa o edomo yonaibo ne. Ona.

Idafa-adafa wa nabo wenina hatina

¹⁷ Ena wenina onesa me ya mikaleka idafa-adafa wa nabo wenina ya feto loto auba ito lobiyó: Eimotina hulitina iti yowámoti, hefana-huwamena ya hulanaibo idafa ne, loti holiyabo yagunu idafawa ya litumate ne, loti holiyámilo. E'e, Gotikafo idafa-adafawa muki lumibo, ya lutina-hatina dowa loti holiti wa noti minanae, loto li oloto pi lumu nebo we yako litumate ne, loti holi muilo. ¹⁸ Feto loti holi muti, ya mona dowa lo moloti, hena holiyabo wenina hatina holiti wa nabo idafatinau yauti naba liti hona molo biti, mona dowa yaidana oto molanubolae, loti aya monawa ya wa noti minalo. ¹⁹ Feto feyanabo ya oto moloto onibo mona ona hula ya

lito hofawa minowa-minowa anune, loti ya aliga hamenalo ya u dowa unabo idafa nuba minageto wa edanigilae, loto auba ito lobiyo.

Onuwaleka ha

²⁰ Aiyo, Timotiyo, Gotikafo agalo molaibo ya hiyaba oto li mino. Ido aifa ha, mikaleka ha ya we masi liti Goti hala li uwolafo buli edoti, ya idafa-adafa monawa holi hulone, labo ya sugi loti ilalu huti lo-lo abo ha ya holi fulito. ²¹ Wenina malekama ya hawa litadoma nenako, Goti holi hikito muwone, loti holiyafa, ido ta lo minae.

Ena aifa li dowa lo ledaiibo mona ya hemotinaloka mino betinaiye. Modae.

**Goti Ukuwala Hala
The New Testament in the Lambau Dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane-Lambau long
Niugini**

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane-Lambau (Siane)

Dialect: Lambau

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

293a493a-a8ae-5f22-be32-d1a5995e2a0e